

L'apòrt de l'*Onomasticon Cataloniae* de Joan Coromines a la coneissença de la toponimia occitana

Aitor Carrera Baiget¹, José Enrique Gargallo Gil², e Mar Batlle³

¹Universitat de Lleida

²Universitat de Barcelona

³Oficina d'Onomàstica, Institut d'Estudis Catalans

En 1973, dins un article paregut dins *Beiträge zur Namenforschung*, Joan Coromines se planguèt de çò que « les études sur la toponymie du Midi de la France se trouvent encore dans un état de retard remarquable ». Oficialament, l'òbra de Coromines pòrta mai que mai sul catalan e sul castelhan, que lor consacrèt dos diccionaris etimologics que son de vertadièras *enciclopedias*. I demòra totun que lo quite Coromines s'interessèt a totas las lengas romanicas, que sas coneissenças sus tota mena de lengas indoeuropèas –ancianas e modèrnas– e mai sul basco èran immensas, e que sos rasonaments etimologics son en mesura de mencionar a l'encòp, per exemple, lo sanscrit, las lengas balticas e lo vièlh celtic continental. D'autre caire, cal pas negligir son rapòrt a l'occitan : sa grand èra eissida de Martres d'Arribèra (tot prè de Sent Gaudenç) e sa tèsi doctorala portèt sus l'aranés. Alara, son òbra es claufida de referéncias a la lenga d'òc, que i ten tanben una plaça màger, al punt qu'òm pòt se pausar la question de saber, per exemple, se lo *vertadièr* diccionari etimologic de la lenga occitana es lo *Französisches etymologisches Wörterbuch* de Walther von Wartburg o alara lo *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana*, tant las referéncias a l'occitan son de pertot. Demest los obratges de Coromines, cal comptar los uèch volums de l'*Onomasticon Cataloniae*, que sa cibla es « el domini lingüístic català » e mai « la meitat septentrional de la província d'Oscà [...] vista la importància del basc i de la zona intermèdia [...] per a l'estudi del substrat pre-romà [sic] de Catalunya ». Dins los faches, pr'aquò, las informacions sus la toponimia occitana i son egalament nombrosas. S'agís pas sonque de la Val d'Aran, mas d'un expandi fòrça mai larg. Coromines esepissa sovent la toponimia occitana a l'ajuda de mai d'un diccionari topografic, prepausa d'etimologias e religa los nòms de luòcs occitans a de toponims catalans. Cossí que siá, d'un costat, l'*Onomasticon Cataloniae* demòra malconegut del costat septentrional de la frontièra. D'un autre costat, sa consultacion ven malaisida del moment que las informacions que viran al torn d'un toponim se tròban pas forçadament

a l'endrech esperat. Es per aquò que l'Institut d'Estudis Catalans mena un projècte de numerizacion de l'*Onomasticon Cataloniae* que deu permetre de botar a posita de totes las informacions compresas dins aquel obratge e qu'intègra mai d'un cercaire en provenença de plusors universitats catalanas. En conseqüència, la tòca de nòstra comunicacion es de far conéisser aquela sorsa als cercaires en domeni occitan, de metre en valor las informacions que recela, de donar un escapolon de l'apòrt de Joan Coromines a la coneissença de la toponimia occitana, de mostrar las potencialitats de son espleitacion e mai los problèmas que derivan del fach de passar a costat de l'apòrt del mai grand dels romanistas.